

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

20 Haziran 2024 tarihinde Diyarbakır'ın Çınar ilçesinin Köksalan Mahallesi ve Yazçıçeği Köyü ile Mardin'in Mazıdağı İlçesi Yücebağ ve Yetkinler Köyü arasında birçok köyün, mahallenin, beldenin etkilendiği; yarattığı hasarın etkileri henüz tam olarak bilinmemekle beraber yaklaşık 55 bin dekarlık alanın yangından etkilendiği tahmin edilirken resmi kaynaklardan edinilen bilgilere göre de 15 yurttaşımız yaşamını yitirmiştir.

Yangının elektrik iletim hatlarındaki bakım eksikliğinden kaynaklandığı veya anız ve örtü yangını olabileceği yönünde iddialar mevcuttur. TMMOB'un "Diyarbakır Çınar, Mardin Mazıdağı İlçe Yangınlarının Değerlendirme ve Teknik Ön İnceleme Raporu"na göre; Yangının çıktığı bölgede genellikle buğday, arpa ve mercimek ekilmektedir, bu ürünlerin hasat zamanları da Ağustos-Eylül aylarıdır; yapılan incelemelerde de arazilerde sulama sistemlerinin de yandığı gözlemlenmiştir. Dolayısıyla yangının anız kaynaklı değil, elektrik iletim hatlarından kaynaklandığı kamuoyuyla paylaşılmıştır. Yangından zarar gören ormanlık alanlarda yoğunlukla otlakların yandığı, ağaçların zarar gördüğü, yabanıl hayvanların yandığı, flora ve faunanın zarar gördüğü de somut biçimde tespit edilmiştir. Yangının çıkış sebebine dair teknik tespitlere ek olarak, yangından kısa bir süre önce bölgede elektrik kesintisi yaşandığı da yurttaşlarımızın tanıklığıyla bilinmektedir. Bölgede yaşayan yurttaşlarımızın tanıklığıyla, olay yeri inceleme raporlarının tarihleri, saatleri ve içerikleri de uyuşmamaktadır. Kamuoyuna yansıyan bilgilere bakıldığında yangından kısa süre önce elektrik iletim hatlarından çıkan kıvılcımların görüldüğü de yurttaşlarımızın tanıklığıyla bilinmektedir; bunun yanında çıkan yangına müdahalenin yerinde, zamanında ve etkin olarak yapılmadığına dair kamuoyunda tepki oluşmuştur.

Yangının çıktığı alanın genişliği ve barındırdığı nüfus düşünüldüğünde, bölgedeki sosyal ve ekonomik yaşamı durdurabilecek boyutlarda olduğu görülmektedir. Yangın, sadece insan yaşamını ve beşeri faaliyetleri değil; aynı zamanda bölgedeki ekolojik yaşamı da doğrudan etkilemiştir. Yine kamuoyuna ve haberlere yansıyan görüntülerde birçok bitki ve canlı türünün yangında yok olduğu görülmektedir. Dolayısıyla ekolojik ve beşeri yaşamı doğrudan bu denli etkileyen felakete ilişkin etkin bir soruşturma yürütülmesi gerekmektedir, kamuoyunun da beklentisi bu yöndedir.

Bölgede elektrik dağıtım ve iletim işleri daha önce özelleştirilerek faaliyetlerine devam eden DEDAŞ tarafından yürütülmektedir. Kırsalda köylerde yaşayan ve tarımla, hayvancılıkla uğraşan yurttaşlarımızın iddialarına göre de ilgili şirket tarafından elektrik iletim hatlarının zamanında onarılmadığı, bakımının yapılmadığı yönündedir. Yine başka bir iddia ise DEDAŞ'ın bakım zamanı gelen hatların onarımına ilişkin maddi külfeti yurttaşlarımıza yüklediği, köylerde yaşayan tarımla, hayvancılıkla uğraşan yurttaşlarımızın da bu bedelleri karşılamadığında elektrik iletim hatlarının onarımının yapılmadığı yönündedir. Yangından etkilenen yurttaşlarımızın tanıklığına ve iddialarına göre; yakın zamanda yer altındaki elektrik iletim hatlarında bakım gerçekleştirilmediği için genç bir yurttaşımız elektrik akımına kapılmıştır.

Bölgede teknik değerlendirmeler incelendiğinde yangının anız kaynaklı değil, elektrik hat ve direklerinin bakımsızlık, direklerin etrafında yangına karşı önlemlerin alınmamış olmasından kaynaklı aşırı gerilimden çıkmış olma ihtimali yaygın kanı olarak öne çıkmaktadır. Yangından sonraki gün DEDAŞ ekiplerinin direkleri değiştirmesi ve onarım çalışması gerçekleştirmesi de olası delilleri karartma girişimi olarak görülmeli ve soruşturma kapsamında değerlendirilmelidir.

Sivil Toplum Kuruluşlarının yaptığı çalışmalara göre tahmini olarak 55 bin dekarlık alanın zarar gördüğü, bunun 22-23 bin dekarlık alanının da ekili arazilerden oluştuğu tahmin edilmektedir. Yangınla ilgili tüm araştırma yapılırken ekolojik platformların ve Sivil Toplum Kuruluşlarının da raporlamalarının süreçte yer alması gerekmektedir. Görgü tanıklıkları ve raporlamalar dikkate alındığında bölgede yer alan elektrik tellerinin 35 yılı aşkın süredir bakımlarının yapılmadığı ve değiştirilmediği ortaya çıkmıştır. Günümüz koşullarındaki teknolojik imkanlara bakıldığında bölgede hala tahta direklerle elektrik iletim hatlarıyla enerji tüketimi sağlanması da ihmalin başka bir boyutu olarak yurttaşlarımızın tepkisini çekmektedir. DEDAŞ'ın sorumluluğundaki alanlarda gerekli çalışmaları yapmamış olması da yangınla ilgili araştırma süreçlerinde soruşturulması ve incelenmesi gereken konulardan biridir.

Beşeri ve ekolojik yaşamın geri dönülmesi zor hasarlar aldığı yangın felaketi; birden fazla insanın ölümüne veya yaralanmasına sebebiyet verme, genel güvenliğin kasten tehlikeye düşürülmesi ve görevin kasten kötüye kullanılması gibi iddiaları da beraberinde getirdiği için yangın öncesine, yangın anına ve yangın sonrasına dair geniş kapsamlı, etkin ve şeffaf bir soruşturma yürütülmesi gerekmektedir. Kamuoyunun ve yangından etkilenen, yakınlarını kaybeden yurttaşlarımızın beklentisi de bu yöndedir.

Diyarbakır'ın Çınar ilçesiyle Mardin'in Mazıdağı ilçeleri arasındaki kırsal bölgeyi kapsayan ve büyük bir yıkıma, felakete yol açan yangının etkilediği alanların bir an evvel afet bölgesi ilan edilmesi, yurttaşlarımızın uğradığı maddi manevi zararların bu kapsamda değerlendirilerek giderilmesi gerekir.

Büyük bir alanı etkileyen yangın felaketine zamanında ve yeterli müdahalenin yapıp yapılmadığına, yangının elektrik iletim hatlarının bakım/onarım eksikliğinden kaynaklanıp kaynaklanmadığına, olay yeri inceleme raporlarının tekrar incelenerek yangının çıkmasına ilişkin doğrudan veya dolaylı yoldan sorumluluğu bulunanların tespit edilmesine, büyük bir alandaki tüm yaşamsal ve ekonomik faaliyetleri durdurma noktasına getiren felaketin yarattığı hasara dair gerekli incelemelerin yapılarak, ilgili bölgenin afet bölgesi ilan edilmesi ve yaşanan yangın akabinde ihmali ve sorumluluğu bulunanların belirlenerek, bundan sonra benzer felaketler yaşanmaması amacıyla etkili ve somut tedbirlerin ivedilikle alınması amacıyla T.B.M.M. İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sencer
Başkan

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Mehin Tutan
Kuşçulu Mr.

Semra DİNAR
Ankara Mr.

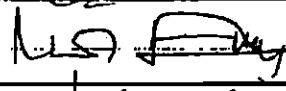
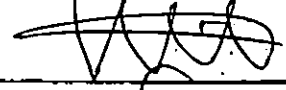
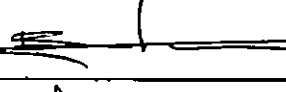
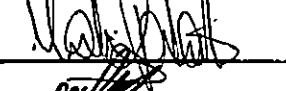
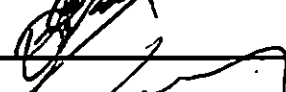
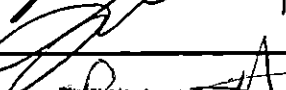
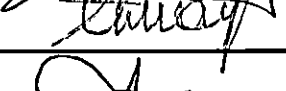
Türker Akar
Batu Mr.

Orhan Sencer
Adana Mr.

Ali Özkan
Ali Maras Mr.

658 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Gizem ÖZCAN	MUGLA MV.	
Naif ÇİZER	KOCAELİ MV.	
ULAS KARASO	Sivas MV	
Özayman Bulbul	Aydın	
Turan Tazkin ÖZER	İstanbul	
Murat BAKAN	İzmir Mu.	
Mahmut Tamaç	Sarıyer Mu.	
Ayhan BAĞUT	Adana	
Mahir PART	İzmir	
Ömer Fethi Güner	Niğde	
Serkan SARI	Balıkesir	
A. Tuncay ÖZKAN	İzmir	
Özgür Kocobut	İst	
Hüseyin Yıldız	Aydın	
Servet Mullaoglu	Katay M. U.	
Velî Ağbaba	Malatya MV.	

